

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรุนแรงของโรค ภาวะซึมเศร้า และแรงสนับสนุนทางสังคมกับภาวะการทำหน้าที่ในผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และเข้ารับการรักษาในคลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 97 ราย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2550 ผลการวิจัยนำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยายดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ค่าคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะการทำหน้าที่ แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้า

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรุนแรงของโรค แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้ากับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
p	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
t	แทน	ค่าการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าประสิทธิ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Science for Windows)

Version 10.0) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งสามารถอธิบายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายจำนวน 97 ราย จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความพอเพียงของรายได้ ระยะเวลาที่เป็นโรค และระดับความรุนแรงของโรคซึ่งแบ่งตาม New York Heart Association Functional Classification ข้อมูลที่ได้นำมาหาความถี่ และร้อยละของข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 97$)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	44	45.40
หญิง	53	54.60
อายุ		
30 – 39 ปี	8	8.10
40 – 49 ปี	14	14.50
50 – 59 ปี	21	21.70
60 – 69 ปี	22	22.70
70 – 79 ปี	21	21.70
80 ปีขึ้นไป	11	11.30
อายุเฉลี่ย 61.40 ปี ($SD = 14.9$)		
สถานภาพสมรส		
โสด	8	8.25
คู่	53	54.64
หม้าย/ หย่าแยก	36	37.11

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
น้อยกว่า 3 คน	41	42.30
3 – 5 คน	40	41.20
มากกว่า 5 คน	16	16.50
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 3.94 คน ($SD = 2.20$)		
การศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	10	10.30
ประถมศึกษา	59	60.80
มัธยมศึกษา	10	10.30
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	3	3.10
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	15	15.50
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	31	31.96
ธุรกิจส่วนตัว	13	13.40
เกษตรกร	14	14.43
รับจ้าง	17	17.53
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	11	11.34
อื่นๆ	11	11.34
รายได้ต่อเดือน		
0 – 5,000 บาท	52	53.61
5,001 – 10,000 บาท	19	19.59
10,001 – 15,000 บาท	10	10.31
มากกว่า 15,000 บาท	16	16.49
รายได้เฉลี่ย 8,729.20 บาท/เดือน ($SD = 9115.12$)		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความพอเพียงของรายได้		
ไม่เพียงพอ	30	30.93
เพียงพอไม่เหลือเก็บ	41	42.27
เพียงพอเหลือเก็บ	26	26.80
ระยะเวลาที่เป็นโรค		
1 – 5 ปี	77	79.38
6 – 10 ปี	14	14.43
มากกว่า 10 ปี	6	6.19
ระยะเวลาการเป็นโรคเฉลี่ย 3.84 ปี ($SD = 4.27$)		
ระดับความรุนแรงของโรค		
(New York Heart Association Function Classification)		
Class I	41	42.30
Class II	52	53.60
Class III	4	4.10
Class IV	0	0.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.60 ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 60 – 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.70 โดยมีอายุน้อยที่สุดคือ 30 ปี อายุที่มากที่สุดคือ 89 ปี อายุเฉลี่ย 61.40 ปี ($SD = 14.9$) สถานภาพสมรสส่วนใหญ่คู่ คิดเป็นร้อยละ 54.64 จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.80 อาชีพส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 31.96 รายได้ครอบครัวอยู่ในช่วง 0 – 5,000 บาท/ เดือน คิดเป็นร้อยละ 53.61 รายได้ต่ำสุดคือ 0 บาท/ เดือน รายสูงสุด 40,000 บาท/ เดือน รายได้เฉลี่ย 8,729.20 บาท/ เดือน ($SD = 9115.12$) รายได้เพียงพอไม่มีเหลือเก็บคิดเป็นร้อยละ 42.27 ระยะเวลาที่เป็นโรคอยู่ในช่วง 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.20 ระยะเวลาการเป็นโรคเฉลี่ย 3.84 ปี ($SD = 4.27$) ระดับความรุนแรงของโรคซึ่งแบ่งตาม New York Heart Association Function Classification ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ Class II คิดเป็นร้อยละ 53.6

ส่วนที่ 2 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะการทำหน้าที่
แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้า

ตารางที่ 2 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะการทำหน้าที่ของ
ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย จำแนกรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง

ภาวะการทำหน้าที่	ช่วงคะแนน		$\bar{X}$	SD
	แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง ($n=97$)		
กิจวัตรประจำวัน	7-28	7-28	24.10	5.03
กิจกรรมภายในบ้านหรือครอบครัว	8-32	8-32	26.20	7.43
การประกอบอาชีพ	5-20	5-20	16.60	4.86
กิจกรรมทางสังคม	5-20	5-20	16.60	4.64
ภาวะการทำหน้าที่โดยรวม	25-100	25-100	83.50	19.68

จากตารางที่ 2 พบว่าภาวะการทำหน้าที่โดยรวมของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายอยู่ใน
ระดับสูงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 83.50 ($SD = 19.68$) ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยด้านกิจวัตรประจำวันเท่ากับ 24.10
($SD = 5.03$) ด้านกิจกรรมภายในบ้านหรือครอบครัวมีคะแนนเฉลี่ย 26.20 ($SD = 7.43$)
ด้านการประกอบอาชีพมีคะแนนเฉลี่ย 16.60 ($SD = 4.86$) และด้านกิจกรรมทางสังคมมีคะแนน
เฉลี่ย 16.60 ($SD = 4.64$)

ตารางที่ 3 การแปลค่าคะแนน ค่าคะแนนและค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามภาวะการทำหน้าที่ของ
ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายโดยรวม

การแปลค่าคะแนน	ช่วงคะแนน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน ($n = 97$)	ร้อยละ
มีภาวะการทำหน้าที่ในระดับต่ำ	25 – 50	9	9.29
มีภาวะการทำหน้าที่ในระดับปานกลาง	51 – 75	15	15.46
มีภาวะการทำหน้าที่ในระดับสูง	76 - 100	73	75.26

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายมีภาวะการทำหน้าที่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 75.26 มีภาวะการทำหน้าที่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 15.46 มีภาวะการทำหน้าที่ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 9.29

ตารางที่ 4 ค่าคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

แรงสนับสนุนทางสังคม	ช่วงค่าคะแนน		$\bar{X}$	SD
	แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง ($n=97$)		
ความรักใคร่ผูกพัน	5 – 25	9 – 25	19.40	3.14
การรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	5 – 25	8 – 25	18.10	2.97
การมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น	5 – 25	8 – 25	17.80	3.41
การรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	5 – 25	9 – 25	19.20	2.91
การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ	5 – 25	13 – 25	19.80	2.59
แรงสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	25 – 125	53 – 125	94.10	12.5

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายมีคะแนนเฉลี่ยของแรงสนับสนุนทางสังคมโดยรวม 94.10 ($SD = 12.5$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ สูงสุด 19.80 ($SD = 2.59$) และมีคะแนนเฉลี่ยในด้านการมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่นต่ำสุด 17.80 ($SD = 3.41$)

ตารางที่ 5 การแปลค่าคะแนน ค่าคะแนนและค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายโดยรวม

การแปลค่าคะแนน	ช่วงคะแนน	กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ($n = 97$)	ร้อยละ
ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมระดับต่ำ	25 – 58	1	1
ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลาง	59 – 90	32	33
ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมระดับสูง	91 – 125	64	67

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายส่วนใหญ่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 67 ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ

33

ตารางที่ 6 ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

	ช่วงค่าคะแนน		$\bar{x}$	SD
	แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง ($n=97$)		
ภาวะซึมเศร้า	25 - 100	31.25 - 75.00	52.87	10.59

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายมีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ในช่วง 31.25 - 75.00 คะแนน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 52.87 คะแนน (SD = 10.59)

ตารางที่ 7 การแปลค่าคะแนน ค่าคะแนนและค่าเฉลี่ยแบบสอบถามภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายโดยรวม ($n=97$)

การแปลค่าคะแนน	ช่วงคะแนน	กลุ่มตัวอย่างจำนวน	ร้อยละ
ไม่มีภาวะซึมเศร้า	<50	41	42.30
มีภาวะซึมเศร้าเล็กน้อยที่สุดถึงระดับน้อย	50 - 59	24	24.70
มีภาวะซึมเศร้าปานกลางถึงค่อนข้างมาก	60 - 69	29	29.90
มีภาวะซึมเศร้าระดับรุนแรงถึงเป็นอันตราย	> 70	3	3.09

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายส่วนใหญ่ไม่มีภาวะซึมเศร้าอยู่ในระดับปกติ คิดเป็นร้อยละ 42.30 และมีภาวะซึมเศร้าในระดับระดับปานกลางถึงค่อนข้างมากเป็นลำดับรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 29.90 และมีภาวะซึมเศร้าในระดับน้อยที่สุดถึงระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 24.70 มีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายที่มีภาวะซึมเศร้าในระดับรุนแรงถึงเป็นอันตราย คิดเป็นร้อยละ 3.09

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะการทำหน้าที่ ภาวะซึมเศร้าและ
แรงสนับสนุนทางสังคมจำแนกตามระดับความรุนแรงของโรค

	Class I ($n = 41$)		Class II ($n = 52$)		Class III ($n = 4$)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ภาวะการทำหน้าที่	94.95	8.39	75.80	20.86	67.00	29.60
ภาวะซึมเศร้า	47.95	10.44	56.17	9.30	60.31	8.31
แรงสนับสนุนทางสังคม	99.73	9.79	90.40	12.91	84.75	4.42

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายที่มีระดับความรุนแรงของโรคในระดับ Class I มีค่าเฉลี่ยของภาวะการทำหน้าที่สูงสุดเท่ากับ 94.95 คะแนน ($SD = 8.39$) และระดับ Class III มีค่าเฉลี่ยของภาวะการทำหน้าที่น้อยที่สุดเท่ากับ 67.00 คะแนน ($SD = 29.60$) ในส่วนของภาวะซึมเศร้าในระดับ Class I มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 47.95 คะแนน ($SD = 10.44$) ระดับ Class III มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 60.31 คะแนน ($SD = 8.31$) แรงสนับสนุนทางสังคมระดับ Class I มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 99.73 คะแนน ($SD = 9.79$) และระดับ Class III มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 84.75 คะแนน ($SD = 4.42$)

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรุนแรงของโรค แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้ากับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย

ภายหลังจากการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่า การกระจายของข้อมูลเป็นโค้งปกติจึงนำมาทดสอบโดยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients) ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย อายุ เพศ การศึกษาและรายได้ ระดับความรุนแรงของโรค แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้ากับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย ได้รับการทดสอบโดยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients) ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงสนับสนุนทางสังคม และภาวะซึมเศร้า
กับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย ($n = 97$)

	1	2	3	4	5	6	7	8
1. เพศ	-							
2. อายุ	-.016	-						
3. ระดับการศึกษา	-.097	-.562**	-					
4. รายได้	-.215*	-.397**	.663**	-				
5. ระดับความรุนแรงของโรค	.081	.442**	-.347**	-.294**	-			
6. แรงสนับสนุนทางสังคม	.050	-.299**	.285**	.387**	-.401**	-		
7. ภาวะซึมเศร้า	.067	.345**	-.337*	-.360*	.401**	-.644**	-	
8. ภาวะการทำหน้าที่	-.160	-.460**	.369**	.353**	-.498**	.412**	-.474**	-

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 9 พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะการทำหน้าที่ อายุ ($r = -.460$, $p < .01$) ระดับความรุนแรงของโรค ($r = -.498$, $p < .01$) และภาวะซึมเศร้า ($r = -.474$, $p < .01$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการศึกษา ($r = .369$, $p < .01$) รายได้ ($r = .353$, $p < .01$) และแรงสนับสนุนทางสังคม ($r = .412$, $p < .01$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะการทำหน้าที่ของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงสนับสนุนทางสังคมรายด้านกับภาวะการทำหน้าที่

	1	2	3	4	5	6
1. ภาวะการทำหน้าที่	-					
2. ความรักใคร่ผูกพัน	.171	-				
3. การรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	.382**	.549**	-			
4. การมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น	.384**	.443**	.584**	-		
5. การรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง	.441**	.661**	.656**	.734**	-	
6. การได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ	.179	.583**	.345**	.500**	.470**	-

จากตารางที่ 10 พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมในการรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ($r = .382, p < .01$) การมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น ($r = .384, p < .01$) และการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง ($r = .441, p < .01$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะการทำหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ